

YTTRANDE

Rektor vid Högskolan Väst

Avdelning
Utvärderingsavdelningen

Handläggare
Markus Lindström
+46 8 563 088 58
markus.lindstrom@uka.se

Bedömagruppens yttrande över uppföljningen av kvalitetssäkringsarbetet vid Högskolan Väst

Bedömagruppens uppdrag

Universitetskanslersämbetet (UKÄ) har gett oss i uppdrag att följa upp granskningen av kvalitetssäkringsarbetet vid Högskolan Väst som genomfördes 2019–2020 och resulterade i att lärosätet fick omdömet *Godkänt kvalitetssäkringsarbete med förbehåll*. I detta yttrande framgår våra bedömningar av de analyser och åtgärder som lärosätet har redovisat, med förslag på omdöme för de bedömningsområden och de bedömningsgrunder som har följts upp. Yttrandet avslutas med bedömagruppens förslag till ett samlat omdöme över lärosätets kvalitetssäkringsarbete.

Härmed överlämnar vi vårt yttrande till UKÄ.

Bedömagruppens sammansättning

I bedömagruppen har följande ledamöter ingått:

- Professor och prorektor Håkan Wiklund, Mittuniversitetet
- Affilierad forskare och pensionerad strategidirektör Jan-Erik Krusberg, Yrkeshögskolan Arkada Ab, Helsingfors, Finland

Bedömagruppens arbete

Granskningen har utgått ifrån de krav som ställs i högskolelagen (1992:1434) och högskoleförordningen (1993:100) samt i *Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG 2015)*¹. Se vidare *Vägledning för uppföljning av granskning av lärosätenas kvalitetssäkringsarbete (UKÄ 2020)*. Underlag för bedömningen har utgjorts av lärosätets åtgärdsredovisning med bilagor. Åtgärdsredovisningen från Högskolan Väst återfinns i bilaga 1.

¹ Se även UKÄ:s översättning *Standarder och riktlinjer för kvalitetssäkring inom det europeiska området för högre utbildning (ESG), 2015*.

Bedömningsprocessen

På grundval av underlagen har vi granskat lärosätets kvalitetssäkringsarbete och gjort en bedömning av bedömningsområdena och bedömningsgrunderna.

1. Styrning och organisation
4. Jämställdhet

Bedömningsgrunderna:

- 1.1 Lärosätets kvalitetssystem är uppbyggt för att säkerställa kvaliteten i utbildningarna och det relaterar till övergripande mål och strategier som lärosätet fastställt för sin utbildningsverksamhet.
- 1.5 Lärosätet säkerställer att de resultat och slutsatser som genereras av kvalitetssystemet systematiskt tas tillvara i den strategiska styrningen, kvalitetsarbetet och i utvecklingen av kvalitetssystemet.
- 1.6 Lärosätet säkerställer att den information som genereras av kvalitetssystemet publiceras och kommuniceras på ett ändamålsenligt sätt med relevanta intressenter och får en spridning inom organisationen.
- 4.1 Lärosätet säkerställer, genom rutiner och processer, ett systematiskt arbete med att beakta jämställdhet i utbildningarnas innehåll, utformning och genomförande.

Bedömargruppen

Håkan Wiklund

Jan-Erik Krusberg

Bedömargruppens bedömning

Lärosäte Högskolan Väst	Huvudområde/examen	ID-nr 411-00463-22
<p>Bedömning av utvalda bedömningsområden</p>		
<p>Bedömningsområde Styrning och organisation</p>		
<p>Sammanvägd bedömning i tidigare lärosätessgranskning: Inte tillfredsställande</p>		
<p>Kvalitetssystemet är tydligt beskrivet, men kan inte till fullo sägas säkerställa utbildningarnas kvalitet eftersom det saknas periodiska granskningar. Lärosätet har en kvalitetspolicy som är känd bland centrala intressenter. Kvalitetspolicyn ingår i verksamhetsplanerna på olika nivåer och är i den mening en del av den strategiska ledningen av lärosätet. Det faktum att styrelsen ännu inte har en tydlig roll i kvalitetsarbetet gör att man inte kan säga att kvalitetspolicyn är en del av målmedveten strategisk styrning.</p>		
<p>Lärosätets kvalitetsarbete har granskats externt 1997 och 2009, och det nuvarande kvalitetssystemet har utvecklats utifrån granskningarnas resultat och rekommendationer. Den information som lärosätets lokala kvalitetssystem genererar används i dialoger och beslut på institutionsnivå, men inte systematiskt på högsta beslutsnivå. Informationen synliggörs inte heller systematiskt i den externa kommunikationen.</p>		
<p>Bedömargruppen har identifierat följande styrkor:</p>		
<ul style="list-style-type: none"> • Verksamhetssystemet, ledningssystemet och kvalitetssystemen är tydligt beskrivna. • Lärosätet har infört kvalitetshjulet och det strategiska årshjulet samt en vertikal dialog med återkoppling. • Kvalitetspolicyn är väl känd och kommunicerad samt uppmuntrar till delaktighet och engagemang bland medarbetarna. 		
<p>Bedömargruppen har identifierat följande utvecklingsområden:</p>		
<ul style="list-style-type: none"> • Lärosätet behöver förtydliga relationen mellan kvalitetssystemet och lärosätets övergripande mål och strategier. • Lärosätet behöver periodiskt granska utbildningarna, med stark rekommendation om extern medverkan. • Lärosätet behöver omformulera kvalitetspolicyn, så att den tydligt tar ställning till vilka kvalitetsaspekter som lärosätet vill utveckla och hur det ska gå till. Syftet är att skärpa den strategiska styrningen. • Lärosätet behöver systematiskt identifiera hur den information som kvalitetssystemet genererar används och kommuniceras, både internt och speciellt externt. 		

- Lärosätet behöver skapa en tydlig incitamentsstruktur för att säkerställa ett engagemang för planerings- och utvecklingsarbetet bland studenter och doktorander.

Bedömningsgrund 1.1

Lärosätets kvalitetssystem är uppbyggt för att säkerställa kvaliteten i utbildningarna och det relaterar till övergripande mål och strategier som lärosätet fastställt för sin utbildningsverksamhet.

Bedömning i tidigare lärosätesgranskning: Inte uppfyllt

I den tidigare lärosätesgranskningen framgår följande av bedömargruppens yttrande:

Lärosätet har ett kvalitetssystem som inkluderar både utbildning och forskning och som bryts ner i lokala kvalitetssystem. I lärosätets kvalitetssystem ingår enligt självvärderingen ett verksamhetssystem, som beskriver processer för styrning och ledning, och ett ledningssystem, som beskriver hur verksamheten styrs och vem som har ansvar för vad. Kvalitetssystemen för institutioner och övriga arbetsenheter bildar en form av distribuerat kvalitetssäkringsansvar som ska fånga upp lokala behov och förhållanden. På institutionsnivå finns årliga, interna uppföljningar av utbildningens kvalitet, där programrapporterna har en central roll. För utbildning på grundnivå och avancerad nivå är uppföljningarna organiserade i ett-, två-, tre- och femårscykler men hittills är det bara uppföljningar inom ramen för ettårscykeln som genomförts och det är därmed för tidigt att uttala sig om de övriga uppföljningarnas ändamålsenlighet. År ett omfattar en nybörjarenkät, studentbarometer, programenkäter och programrapporter. År två är tänkt att omfatta uppföljning av uppgsutbildning och fristående kurser, år tre alumnuppföljning och år fem extern granskning av lärosätets kvalitetssäkringsarbete. Bedömargruppen anser att resultaten och slutsatserna i programrapporterna på ett ändamålsenligt sätt beaktas i de årliga verksamhetsplanerna och den övergripande verksamhetsplanen för lärosätet. Bilden skärptes vid intervjuerna. För utbildning på forskarnivå följer kvalitetssäkringsarbetet en sexårscykel som har varit i drift i fem år. En rad tematiska granskningar har genomförts samt en studierektorsrapport. Periodiska granskningar saknas för utbildning på grundnivå och avancerad nivå. Bedömargruppen är medveten om att UKÄ inte kräver externa granskningar men menar att lärosätet på grund av sin storleksmässigt begränsade miljö starkt rekommenderas att hämta ämnessakkunniga utifrån den egna miljön för att granska utbildningarna.

Bedömargruppen instämmer i självvärderingens beskrivning av att lärosätet har en dokumenterad historia av systematiskt kvalitetsarbete. Resultaten av tidigare lärosätesgranskningar är beaktade i det kvalitetssystem som lärosätet beskriver i självvärderingen och som beslutades hösten 2018 och där vissa delar systematiskt har utvecklats sedan 2013. Utbildningarna har dock ännu inte som helhet utsatts för granskningar och lärosätet arbetar fortfarande med att ta fram styrdokument som är avsedda att utveckla lärosätets kvalitetssystem. Av den anledningen och med hänvisning till bedömningarna under bedömningsområde 3.5 är säkerställandet av utbildningarna ännu inte tillräckligt skarpt.

Kvalitetssäkringen av utbildningsprogram bygger på det lokala kvalitetssäkringsarbetet som finns beskrivet i institutionernas kvalitetssystem. Kvalitetssystemen följer de gemensamma riktlinjer som forsknings- och utbildningsnämnden har tagit fram (nämnden etablerades 2019). Bedömgruppen konstaterar, utifrån fördjupningsmaterial och intervjuer, att genomförandet fortfarande varierar mellan institutionerna, men som helhet fungerar uppföljningen av utbildningarna på institutionsnivå.

Genom ledningssystemets systematik finns kopplingen mellan mål, vision och uppföljning i utbildningsverksamheten, enligt självvärderingen. Ledningssystemets systematik finns överskådligt beskrivet i självvärderingen och relaterar till lärosätets övergripande mål och visioner. Eftersom ledningssystemet är en del av högskolans kvalitetssystem relaterar det per definition till strategisk ledning och styrning. Det förblir ändå oklart för bedömgruppen hur utvecklandet av kvalitetssystemet stödjer högskolans strategiska utveckling.

Högskolans kvalitetssystem för forskning och utbildning är uppbyggda enligt Demings PDSA-cykel, där förutsättningar är en accentuerad fas i cykeln, som normalt brukar vara en del av planeringen. Detta är ett innovativt sätt att använda sig av PDSA-cykeln, som poängterar ledarskapets roll i den strategiska styrningen av kvalitetsarbetet. Bedömgruppen konstaterar att lärosätet kunde ha gett större utrymme för att beskriva fasen i självvärderingen, speciellt med tanke på kopplingen mellan "kvalitetsledning" och strategisk ledning.

Ett viktigt kriterium för ett fungerande kvalitetssystem är att det är anpassat till ändamålet. Bedömgruppen konstaterar att utformningen av kvalitetssystemet är något överdimensionerat med hänsyn till resursutnyttjande och ekonomi, inte minst med hänsyn till antalet kvalitetssystem inom utbildningen och kvalitetssäkringen inom forskningen inom högskolan som helhet. Samtidigt saknas periodiska externa granskningar av utbildningarna. Att knyta ihop flera system är en tids- och resurskrävande aktivitet. Av den anledningen är det en förbättring att de lokala kvalitetssystemen har fått enhetliga riktlinjer för genomförandet från och med 2019.

Sammanfattningsvis har lärosätet utvecklat sitt nuvarande kvalitetssystem utifrån resultat och rekommendationer i tidigare lärosätetsgranskningar. Verksamhetssystemet, ledningssystemet och de lokala kvalitetssystemen finns väl beskrivna inom ramen för lärosätets övergripande kvalitetssystem. På institutionsnivå fungerar säkerställandet av kvaliteten med stöd av årliga, interna uppföljningar av utbildningens kvalitet, där programrapporterna har en central roll. Däremot saknas periodiska granskningar av utbildningarna, och det finns inte tillräckliga belägg för hur utvecklandet av kvalitetssystemet som helhet bidrar till att utveckla kvaliteten i utbildningarna. Inte heller finns det belägg för hur kvalitetssystemet i praktiken stöder den strategiska styrningen och utvecklingen av lärosätet.

Uppföljning av bedömningsgrund 1.1

Bedömning: Uppfylld

Motivering: Lärosätets analys av bristerna avseende bedömningsgrund 1.1 bedöms som tillfredsställande och de åtgärder som redovisas i åtgärdsredovisningen bedöms som rimliga och ändamålsenliga.

Bedömningsgrund 1.5

Lärosätet säkerställer att de resultat och slutsatser som genereras av kvalitetssystemet systematiskt tas tillvara i den strategiska styrningen, kvalitetsarbetet och i utvecklingen av kvalitetssystemet.

Bedömning i tidigare lärosätetsgranskning: Inte uppfyllt

I den tidigare lärosätetsgranskningen framgår följande av bedömargruppens yttrande:

Självvärderingen och intervjuerna visar att lärosätet vill styra utvecklingen med stöd av sin vision, sin verksamhetsidé och sina strategier som styrelsen beslutar om. Utifrån dem beslutar rektor om en övergripande verksamhetsplan och budget för tre år. Varje arbetsenhet beslutar i sin tur om verksamhetsplaner för samma period, med koppling till den övergripande verksamhetsplanen. Ledningssystemet ska säkra att hela organisationen arbetar mot visionen och de strategiska målen. Vid intervjuerna har bedömargruppen inte fått belägg för om styrelsen och lärosätets ledning tar tillvara de resultat och slutsatser som kvalitetssystemet genererar i sina beslut om strategisk utveckling av verksamheten.

Den vertikala dialogen beskrivs i självvärderingen och illustrerar hur resultaten är avsedda att samlas in och analyseras, hur slutsatserna förs vidare till nästa nivå och hur systemet är avsett att säkerställa att analyserna och utvecklingsområdena tas tillvara på institutionsnivå, arbetsenhetsnivå och högskoleövergripande nivå. Enligt självvärderingen har högskolans styrelse inte hittills haft en tydligt uttalad roll i kvalitetsarbetet, trots att den äger strategin. Bedömargruppen konstaterar att det inte finns en tillräcklig koppling mellan utvecklingen av kvalitetssystemet och högskolans strategiska styrning, men att det finns planer på att rektor, ordföranden för forsknings- och utbildningsnämnden samt kvalitetschefen framöver ska rapportera till styrelsen. Bedömargruppen anser att högskolans vision med fördel kan kompletteras med tydliga strategiska mål för själva kvalitetsarbetet, i syfte att inkludera styrelsen i kvalitetsarbetet mer effektivt. Högskolans samlade ledningsgrupp kunde här få ett större strategiskt ansvar.

Lärosätet beskriver sitt kvalitetssystem på ett sätt som innebär att utvecklingen av kvalitetssystemet bör inkludera en samtidig översyn av högskolans verksamhetssystem, ledningssystem och kvalitetssystem. Bedömargruppen har inte under intervjuerna funnit belägg för hur lärosätet systematiskt använder de resultat och slutsatser som kvalitetssystemet genererar för att utveckla kvalitetssystemet som helhet. Däremot utnyttjar man de resultat som kvalitetssystemet på institutionsnivå genererar, för att utveckla utbildningarnas kvalitet.

Sammanfattningsvis finns det ännu inte belägg för att lärosätet använder de resultat och data som kvalitetssystemet genererar för att utveckla det högskoleövergripande kvalitetssystemet eller för

högskolans strategiska styrning. Däremot tar institutionerna tillvara de resultat och slutsatser som kvalitetssystemet genererar i kvalitetsutvecklingen.

Uppföljning av bedömningsgrund 1.5

Bedömning: Uppfylld

Motivering: Lärosätets analys av bristerna avseende bedömningsgrund 1.5 bedöms som tillfredsställande och de åtgärder som redovisas i åtgärdsredovisningen bedöms som rimliga och ändamålsenliga.

Bedömningsgrund 1.6

Lärosätet säkerställer att den information som genereras av kvalitetssystemet publiceras och kommuniceras på ett ändamålsenligt sätt med relevanta intressenter och får en spridning inom organisationen.

Bedömning i tidigare lärosätesgranskning: Inte uppfylld

I den tidigare lärosätesgranskningen framgår följande av bedömargruppens yttrande:

Resultat publiceras och kommuniceras, men de resultat som kvalitetssystemet genererar har inte legat i fokus i vare sig den interna eller externa kommunikationen enligt självvärderingen.

Bedömargruppen delar den bedömningen. Förutom de resultat som de olika uppföljningscyklerna genererar anser bedömargruppen att det behövs sammanställningar över hur själva systemet har utvecklats, hur styrkor och utvecklingsområden som utvärderingarna lyfter fram beaktas i kvalitetsutvecklingsarbetet och hur lärosätet strategiskt avser utveckla kvalitetssäkringen.

Information om kvalitetsarbetet, inklusive kvalitetspolicyn, finns samlad på högskolans webbplats. Den information som den vertikala dialogen genererar är fungerande inom och mellan enheterna och finns tydligast dokumenterad i programrapporterna. Programrapporterna och verksamhetsplanerna är belägg för att informationen rör sig internt, men informationen är inte alltid heltäckande och publik.

Bedömargruppen konstaterar att lärosätet inte tillräckligt tydligt har identifierat vilken typ av information om kvalitetsarbetet som centrala intressenter förväntar sig. Den externa kommunikationen blir därför rätt generell. Kommunikationen är för närvarande snarast en förteckning över gjorda och kommande kvalitetsutvärderingar, inte en fråga om hur kvalitetsarbetet stärker lärosätets utbildningsprofil. Högskolan är på god väg, men kommunikationen behöver enligt bedömargruppen systematiseras och tydligt riktas till centrala intressenter.

Bedömargruppen anser därför att lärosätet, med hög prioritet, behöver skapa riktlinjer för vilken grad av öppenhet om informationsinnehållet i och resultaten av kvalitetsarbetet som lärosätet vill uppnå.

Ett sätt att hantera öppenhet är att relatera kvalitetsarbetet och kvalitetssäkringen till en systematisk utveckling av lärosätets varumärke.

Sammanfattningsvis noterar bedömargruppen att den information och de resultat som kvalitetssystemet genererar fortfarande inte publiceras på ett ändamålsenligt sätt, vare sig internt eller externt.

Uppföljning av bedömningsgrund 1.6

Bedömning: Uppfylld

Motivering: Lärosätets analys av bristerna avseende bedömningsgrund 1.6 bedöms som tillfredsställande och de åtgärder som redovisas i åtgärdsredovisningen bedöms som rimliga och ändamålsenliga. Bedömargruppen anser dock att lärosätet behöver definiera sina målgrupper för extern kommunikation skarpere.

Uppföljning av bedömningsområdet Styrning och organisation

Bedömning: Tillfredsställande

Lärosätets analys av bristerna inom bedömningsområdet bedöms som tillfredsställande och de åtgärder som redovisas i åtgärdsredovisningen bedöms som rimliga och ändamålsenliga.

Sammantaget anser bedömarna att de vidtagna åtgärderna ger tillräckliga förutsättningar för att lärosätet genom sitt kvalitetssäkringsarbete ska kunna säkra hög kvalitet i utbildningen.

Bedömningsområde Jämställdhet

Sammanvägd bedömning i tidigare lärosätetsgranskning: Inte tillfredsställande

I den tidigare lärosätetsgranskningen framgår följande av bedömargruppens yttrande:

Bedömargruppen har identifierat många goda exempel på ett välintegrerat jämställdhetsarbete vid Högskolan Väst när det gäller både utbildningarnas innehåll, utformning och genomförande. Lärosätet har en hög ambitionsnivå och förefaller vilja arbeta för att höja kunskapsnivån om jämställdhet och genus bland sina medarbetare, för att detta även ska återspeglas i utbildningarna. Bedömargruppen har däremot identifierat att det finns skillnader och lokala avvikelser mellan institutionerna som behöver överbryggas för att bedömningsområdet ska anses vara tillfredsställande. Bedömargruppen rekommenderar lärosätet att utveckla strategier för kunskapsöverföring. Ett annat område där bedömargruppen ser utvecklingspotential är alternativa vägar för att utvärdera i vilken utsträckning jämställdhet i utbildningarna beaktas.

Bedömargruppen har identifierat följande styrkor:

- Jämställdhetsarbetet är inkorporerat i styrning och ledning och följs upp varje år
- Lärosätet arbetar aktivt med att förändra normer i innehåll, planering och genomförande av utbildning.
- Lärosätet arbetar aktivt för att motverka könsbundna studieeval.

Bedömargruppen har identifierat följande utvecklingsområden:

- Lärosätet behöver utveckla strategier för att överbrygga skillnader i de olika institutionernas ambitions- och kunskapsnivå för jämställdhet i utbildningarna.
- Lärosätet behöver på ett mer strategiskt sätt säkerställa att studenter och doktorander har kännedom om vart de kan vända sig om de blir utsatta för eller får kännedom om diskriminering eller kränkande särbehandling.
- Lärosätet behöver utveckla uppföljning av jämställdhet i utbildningarna.

Bedömningsgrund 4.1

Lärosätet säkerställer, genom rutiner och processer, ett systematiskt arbete med att beakta jämställdhet i utbildningarnas innehåll, utformning och genomförande

Bedömning i tidigare lärosätesgranskning: Inte uppfyllt

Lärosätet har höga ambitioner för jämställdhetsarbetet. Jämställdhetsarbetet är inkorporerat i styrning och ledning och följs upp varje år. Bedömargruppen ser positivt på att arbetet med jämställdhet inte ses som något som ska ske vid sidan av det ordinarie arbetet. Lärosätet pekar i självvärderingen ut tre viktiga områden i jämställdhetsarbetet: att motverka könsbundna studieeval, att förbättra genomströmningen i utbildningarna och att motverka ojämställda karriärvägar inom akademien. Detta kommer att genomföras med fyra piloter, där syftet är att dra nytta av de erfarenheter som kommer fram. Exempel på pilotprojekt på utbildningssidan är det arbete som har genomförts på sjuksköterske- och ingenjörsutbildningarna, där man aktivt arbetat med normkritik i till exempel lärandemål.

Lärosätet har flera högskolepedagogiska kurser i normkritik som erbjuds till all undervisande personal, vars betydelse framgår av både självvärderingen och intervjuerna. Bedömargruppen ser positivt på detta, eftersom det kan bidra till att förbättra för lärare att beakta jämställdhetsaspekter i planering och utförande av kurser och program. Lärosätet arbetar kontinuerligt med hur utbildningsprogram framställs i olika publika och interna texter för att motverka skev könsfördelning av studenter. Detta har framgått både av självvärderingen och intervjuerna. Lärosätet arbetar även aktivt för att säkerställa jämställdhet i utbildningens genomförande genom att utveckla könsneutrala

examinationsformer och praktiska moment, åtminstone vid vissa institutioner. När lärosätet rekryterar ny personal förordas det underrepresenterade könet.

Vid intervjuerna framgick att flera institutioner arbetar aktivt med utbildningarnas innehåll och genomförande för att öka normmedvetenheten. På institutionen för hälsovetenskap har man till exempel arbetat aktivt på alla utbildningar med normmedvetenhet integrerat i lärandemål och undervisningsformer, vilket bedömargruppen ser positivt på. Systematisk uppföljning av utbildningarnas arbete med jämställdhet sker via kvalitetssystemet genom programrapporterna.

Trots att det finns många goda exempel på flera institutioner vid lärosätet när det gäller att säkerställa arbetet med jämställdhet i utbildningarna, så är det relativt stora skillnader mellan de olika institutionernas ambitions- och kunskapsnivåer. Både av självvärderingen, fördjupningsmaterialet och intervjuerna framgår att det finns många lokala skillnader i jämställdhetsarbetet vid de olika institutionerna och att det behövs ett mer strategiskt sammanhållet arbete. Vid intervjuerna framgick att forsknings- och utbildningsnämnden kan vara en viktig aktör, eftersom de ska börja följa upp arbetet mer systematiskt. De har arbetat med att skapa mer specifika frågor för att mäta jämställdhet i programrapporterna som ska testas i nästa omgång. En workshop är planerad om jämställdhet och hållbarhet för att identifiera ytterligare utvecklingsbehov.

Av intervjuerna framgår att det pågår ett visst utbyte mellan "ytterlighetsinstitutionerna". Att lärosätet har kommit olika långt med jämställdhetsarbetet på de olika institutionerna återspeglas i bland annat institutionernas verksamhetsplaner, enligt fördjupningsmaterialet. För att säkerställa ett systematiskt arbete med att beakta jämställdhetsfrågorna i utbildningarna behöver skillnaderna överbryggas genom att lärosätet utvecklar strategier för kunskapsöverföring.

Enligt rapporten om doktorandbarometern 2020, så framkommer det att det finns skillnader mellan de olika forskarstudiemiljöerna i förtroendet för hur lärare och anställda agerar om de får kännedom om kränkande eller diskriminerande behandling. I rapporten för Studentbarometern 2019 framgår att ett utvecklingsområde är att en majoritet av studenterna inte känner till hur de ska agera vid diskriminering och kränkande behandling. Detta är även något som har fångats upp vid intervjuerna. Även här behöver skillnaderna mellan de olika utbildningsmiljöerna överbryggas. Lärosätet nämner själv vid intervjuerna och i självvärderingen att ledare och chefer bör få mer kunskap och stöd. Det bör på ett mer strategiskt sätt säkerställas att studenter och forskarstuderande får kännedom om var de kan vända sig om de blir utsatta för eller får kännedom om kränkande eller diskriminerande särbehandling.

Uppföljning av jämställdhetsarbetet vilar till stor del på enkäter (till exempel Studentbarometern och programenkäten). Lärosätet bör utveckla andra sätt att samla in information om i vilken utsträckning jämställdhetsmålen i utbildningarna efterlevs.

Uppföljning av bedömningsgrund 4.1

Bedömning: Uppfylld

Motivering: Lärosätets analys av bristerna avseende bedömningsgrund 4.1 bedöms som tillfredsställande och de åtgärder som redovisas i åtgärdsredovisningen bedöms som rimliga och ändamålsenliga.

Uppföljning av bedömningsområdet Jämställdhet

Bedömning: Tillfredsställande

Lärosätets analys av bristerna inom bedömningsområdet bedöms som tillfredsställande och de åtgärder som redovisas i åtgärdsredovisningen bedöms som rimliga och ändamålsenliga.

Sammantaget anser bedömarna att de vidtagna åtgärderna ger tillräckliga förutsättningar för att lärosätet genom sitt kvalitetssäkringsarbete ska kunna säkra hög kvalitet i utbildningen.

Samlat omdöme efter uppföljning: Godkänt kvalitetssäkringsarbete

Lärosätets analys av orsakerna till den ifrågasatta kvaliteten bedöms som tillfredsställande och de åtgärder som redovisas i åtgärdsredovisningen bedöms som rimliga och ändamålsenliga

Sammantaget visar underlagen på att kvalitetssäkringsarbetet kan godkännas då samtliga bedömningsområden bedöms vara tillfredsställande.

Bilaga 1

Universitetskanslersämbetets granskning av lärosätenas kvalitetssäkringsarbete

Mall för åtgärdsredovisning vid uppföljning av granskning av lärosätenas kvalitetssäkringsarbete

Lärosäte: [Högskolan Väst]

Reg. Nr: 411-0301-19

Mallen för åtgärdsredovisning ska användas av lärosäten som fått omdömet *Godkänt kvalitetssäkringsarbete med förbehåll* eller *Ifrågasatt kvalitetssäkringsarbete* i UKÄ:s granskning. Mallen består av de sex bedömningsområden som ingår i granskningen:

- **Styrning och organisation**
- **Förutsättningar**
- **Utformning, genomförande och resultat**
- **Jämställdhet**
- **Student- och doktorandperspektiv**
- **Arbetsliv och samverkan**

Vilka bedömningsområden eller bedömningsgrunder som ska omfattas av åtgärdsredovisningen framgår av UKÄ:s beslut och bedömargruppens yttrande. Lärosäten med omdömet *Ifrågasatt kvalitetssäkringsarbete* ska redogöra för de bedömningsområden som bedömts som inte tillfredsställande. Lärosäten med omdömet *Godkänt kvalitetssäkringsarbete med förbehåll* ska redogöra för de bedömningsgrunder som bedömts som inte uppfyllda, för de bedömningsområden som bedömts som inte tillfredsställande.

Information om uppföljningen finns i dokumentet *Vägledning för uppföljning av granskning av lärosätenas kvalitetssäkringsarbete* (UKÄ 2021) som finns på UKÄ:s webbplats. För ytterligare information om den ursprungliga granskningen och de bedömningsområden som ingår, se *Vägledning för granskningar av lärosätenas kvalitetssäkringsarbete* (UKÄ 2016, senast reviderad 2020).

OBS. denna mall gäller för lärosäten som ingått från och med omgång 3 av UKÄ:s granskningar av lärosätenas kvalitetssäkringsarbete. För lärosäten som ingick i omgång 1 eller 2 ska en annan mall användas.

Instruktioner för åtgärdsredovisningen:

- Åtgärdsredovisningen indelas utifrån bedömningsområden och bedömningsgrunder som anges nedan. Eventuella underrubriker kan lärosätet fritt besluta om.
- Lärosätet ombeds att först redovisa sin **analys** av bristerna och sedan en **redogörelse av de åtgärder** som genomförts i relation till bristerna.

- Det ska tydligt framgå vilka konkreta förändringar som har genomförts, vilka brister de syftar till att avhjälpa och vilka bedömningsgrunder de relaterar till. Lärosätet ska särskilt tydliggöra syftet med åtgärderna och motivera varför dessa bedöms komma till rätta med de påtalade bristerna.
- Lärosätet med omdömet *ifrågasatt kvalitetssäkringsarbete* ska fokusera på de bedömningsområden som bedömts ha brister. Lärosätet ska således inte redogöra för bedömningsområden som bedömts som tillfredsställande.
- Lärosätet med omdömet *godkänt kvalitetssäkringsarbete med förbehåll* ombeds att fokusera på de bedömningsgrunder som inte bedömts som uppfyllda, inom de bedömningsområden som bedömts som inte tillfredsställande. Lärosätet ska således inte redogöra för bedömningsgrunder som bedömts som uppfyllda, eller som tillhör bedömningsområden som bedömts som tillfredsställande.
- Åtgärdsredovisningen ska kunna stå för sig själv, dvs. den ska inte hänvisa till länkar. Alla källor ska vara tillgängliga för bedömargruppen vid förfrågan.
- Om åtgärder innefattat nya eller reviderade dokument, till exempel styrdokument som är relevanta för åtgärdsredovisningen, ska dessa laddas upp som bilagor.
- Redovisningen ska omfatta cirka 1-2 sidor per bedömningsgrund exklusive mallens rubrik och inledande text, i tolv punkters textstorlek. Mallens formgivning och marginaler ska inte ändras.
- Åtgärdsredovisningen och eventuella bilagor ska ha inkommit till UKÄ senast det datum som angetts i UKÄ:s beslut. Eller vid omdömet ifrågasatt kvalitetssäkringsarbete, det datum som lärosätet och UKÄ kommit överens om.

Bedömningsområde: Styrning och organisation

Redovisa analys av bristerna i kvalitetssäkringsarbetet i relation till bedömningsområdet och redovisa åtgärder vidtagna för att avhjälpa bristerna. Analysera och redogör endast för åtgärder som relaterar till relevanta bedömningsgrunder. Tydliggör vad som är nytt i relation till tidigare självvärdering och vilka konkreta förändringar som har genomförts.

Bedömningsområdet Styrning och organisation innehåller följande bedömningsgrunder:

- 1.1 Lärosätets kvalitetssystem är uppbyggt för att säkerställa kvaliteten i utbildningarna och det relaterar till övergripande mål och strategier som lärosätet fastställt för sin utbildningsverksamhet.
- 1.2 Lärosätets har en kvalitetssäkringspolicy, eller motsvarande, som är offentlig och en del av den strategiska styrningen.
- 1.3 Lärosätet har en ändamålsenlig och tydligt definierad ansvarsfördelning för kvalitetsarbetet
- 1.4 Lärosätet har systematiska processer som uppmuntrar till delaktighet, engagemang och ansvar hos lärare, övrig personal samt studenter och doktorander.
- 1.5 Lärosätet säkerställer att de resultat och slutsatser som genereras av kvalitetssystemet systematiskt tas tillvara i den strategiska styrningen, kvalitetsarbetet och i utvecklingen av kvalitetssystemet.
- 1.6 Lärosätet säkerställer att den information som genereras av kvalitetssystemet publiceras och kommuniceras på ett ändamålsenligt sätt med relevanta intressenter och får en spridning inom organisationen.

Lärosätets redovisning

1.1 Lärosätets kvalitetssystem är uppbyggt för att säkerställa kvaliteten i utbildningarna och det relaterar till övergripande mål och strategier som lärosätet fastställt för sin utbildningsverksamhet.

BRISTER

I yttrandet framgår att högskolan behöver utveckla och förtydliga relationen mellan kvalitetssystemet och lärosätets övergripande mål och strategier. Eftersom kvalitetssystemet och de årliga systematiska uppföljningarna i form av tematiserade strategidiskussioner för högskolans ledningsgrupp (HLG, strategiskt årshjul) var nytt är det förståeligt att bedömargruppen vill försäkra sig om att det fungerar i praktiken. Högskolan håller med om att detta behöver utvecklas och förtydligas för att säkerställa att uppföljning och arbetssätt stödjer högskolans strategiska utveckling, vilket har gjorts sedan 2019 och fortfarande pågår.

Vidare menar bedömargruppen att högskolan behöver införa periodisk granskning av sina utbildningar, och rekommenderar starkt att detta ska ske med extern medverkan. I högskolans kvalitetssäkringssystem för utbildning ingick 2019 endast årliga systematiska uppföljningar av utbildningen, men inte externa periodiska granskningar. Utgångspunkten har varit att de nationella utbildningsutvärderingar som UKÄ genomför är tillräckliga. Högskolan rättar sig dock efter rekommendationen, och inför externa periodiska granskningar av alla utbildningsprogram från och med 2022. Innehåll och mallar för den årliga systematiska uppföljningen av utbildning har utvecklats och förbättrats varje år sedan 2019, och arbetssättet med årliga programrapporter har varit kvalitetsdrivande för utbildningsprogrammen.

Bedömargruppen anser att högskolan behöver omformulera sin kvalitetspolicy, så att den tydligt tar ställning till vilka kvalitetsaspekter som lärosätet vill utveckla och hur det ska gå till i syfte att skärpa den strategiska styrningen. Högskolans kvalitetspolicy ska vägleda medarbetare i synen på kvalitet och kvalitetsarbete och visar att det är allas ansvar. I den aspekten menar högskolan att policyn är strategiskt styrande för verksamheten. Högskolan har därför inte gjort någon förändring av kvalitetspolicyn. Däremot har strategisk styrning utvecklats genom mål och strategier för utbildning, samt arbetssätt för att säkerställa att uppföljning och analys av utbildning vid behov mynnar ut i tydlig återkoppling och utvecklingsuppdrag till verksamheten.

ÅTGÄRDER

Högskolans kvalitetssystem

Högskolans kvalitetssystem (vårt verksamhetsledningssystem) omfattar all verksamhet och bygger på att skapa goda förutsättningar och planera så att kvalitet säkras i alla processer och i alla led. Kvalitetssystemet beskriver översiktligt hur vi leder och styr verksamheten, och på medarbetarportalen finns beskrivningar som mer detaljerat klargör processer och tydliggör ansvar. Beskrivningen av kvalitetssystemet utvecklas kontinuerligt, och speglas i form av webbtexter på medarbetarportalen. Sedan 2019 har framför allt processerna som rör utbildning utvecklats och förbättrats.

I kvalitetssäkringssystemet för utbildning framgår hur utbildningsprocesser planeras, genomförs, kvalitetssäkras, utvärderas och följs upp. Resultat från utvärdering och uppföljning tas omhand på olika nivåer i verksamheten. Kvalitetssystemet beskriver hur uppföljning och analyser från utbildnings-, forsknings- och stödprocesser utvärderas och analyseras i ett högskoleövergripande perspektiv och hur dessa blir underlag för fortsatt utveckling och förbättring, det vill säga beslut av strategisk karaktär för att fokusera och styra verksamheten i rätt utvecklingsinriktning.

Mål och strategier

För att förtydliga relationen mellan kvalitetssystemet och lärosätets övergripande mål och strategier har ett antal åtgärder genomförts. Under 2021 genomfördes ett omfattande analys och utvecklingsarbete i högskolans ledningsgrupp, HLG, för att ta fram övergripande mål och strategier för hela verksamheten. Styrelsen tog i december 2021 beslut om nya mål och strategier samt utvecklad vision. Under 2022 pågår arbete inom alla arbetsenheter att utveckla mer specifika mål i relation till de övergripande målen. HLG har även tagit fram mer specifika mål och strategier för utbildning och forskning. Beslut om dessa tas i början av oktober 2022.

HLG:s strategiska årshjul

De strategiska diskussionerna inom ramen för HLG:s årshjul har utvecklats systematiskt sedan de infördes 2019. Syftet med varje strategisk diskussion är att följa upp resultat och utveckling det senaste året och diskutera fortsatt utveckling och strategisk styrning. Varje strategidag har en utsedd ansvarig som planerar innehåll i samråd med utvalda stödfunktioner.

Januari 2022 hade två fulla årscyklar genomförts. Högskolan kan konstatera att förändringsarbete tar tid och utveckling har skett, men att förutsättningar för de olika tematiseringarna har varierat. Bäst utvecklat och väl fungerande är de strategiska diskussionerna kring utbildningens kvalitet och utveckling. Arbetsätten och underlagen utgår från kvalitetssäkringssystemet för utbildning, och är väletablerade. På övriga områden har diskussionerna bland annat handlat om kvalitetssäkring av forskning, utveckling av kompletta akademiska miljöer, hur vi utvecklar högskolans profil mot arbetsintegrerat lärande (AIL) och samverkan, kompetensförsörjning, hållbar utveckling, riskanalyser samt utveckling av själva ledningssystemet.

Högskolan konstaterar att valt arbetssätt fungerar väl i kombination med dialoger samt verksamhetsplaneringen i övrigt, men det finns utvecklingspotential. Vid utvärderingen av ledningssystemet 2022 beslutades att ytterligare två strategidagar skulle införas: en för ekonomiska förutsättningar (maj) och en för verksamhetsstöd (december).

Vidare togs det fram förslag på förbättrad struktur för strategidagarna, uppföljning, kompletterande rapport kring kvalitetsuppföljning till styrelsen samt förbättrad planering och genomförande av dialoger. Detta genomförs med början våren 2022. Styrelsen får därmed, från och med juni 2022, en kort skriftlig rapport samt muntlig redogörelse för de strategidagar som har genomförts, de viktigaste resultaten från dessa samt förslag på åtgärder och utveckling. Detta läggs in i årsplanen för styrelsen.

Årlig uppföljning och strategisk styrning av utbildning

Årlig kvalitetsuppföljning av utbildningen i form av programrapporter (grund- och avancerad nivå) har systematiskt utvecklats sedan 2019, och hittills genomförts i tre cykler. Utbildning på forskarnivå har genomfört en cykel. Syftet med programrapporten är att identifiera styrkor och förbättringsområden, samt hur dessa hanteras för att säkra att hög kvalitet nås i alla utbildningar på alla nivåer vid Högskolan Väst. Programrapporterna innehåller en beskrivning av nuläge, förslag på utveckling och redogörelse av vidtagna åtgärder sedan förra uppföljningen. Programrapportens innehåll och upplägg har utvecklats genom förslag från bl.a. institutionsnämnder och programråd. Hållbar utveckling och jämställdhet är exempel på delar som utvecklats i rapportmallen, vilket har lett till ökad fokus och tydlighet i utbildningsprogrammen.

Tydligt arbetssätt, årlig uppföljning och gemensamma institutionsövergripande dialoger har bidragit till ökat lärande och utveckling. Processen startar med att respektive programråd varje år i november lämnar en programrapport enligt mall till institutionsnämnden, som sammanfattar alla programrapporterna i en institutionsövergripande rapport till den centrala Forsknings- och utbildningsnämnden, FUN. Institutionsrapporten inkluderar uppföljning av föregående år samt förslag på utvecklingsområden för kommande år. Från och med 2023 inkluderas även uppföljning av fristående kurser och

uppdragskurser vartannat år i institutionsrapporten. Utifrån institutionsrapporterna sammanställer FUN en samlad kvalitetsrapport för högskolans utbildningar, och belyser i den både institutions- unika och högskolegemensamma styrkor och utvecklingsområden. FUN återkopplar både till HLG och i dialogmöten med respektive institutionsnämnd. Institutionsnämnden har i sin tur dialoger med programråden och institutionsledningen.

Respektive institutionsrapport samt den högskoleövergripande kvalitetsrapporten utgör delar av underlaget för HLG:s årliga strategiska diskussion om utbildning. Underlagen består även av uppföljning av åtgärder senaste året, resultat från programenkäter, uppföljning av kursvärderingar, studentklagomål och disciplinärenden. Kvalitetschefen redogör samlat för all uppföljning, och lyfter fram styrkor från varje arbetsenhet. Den kvalitativa uppföljningen kompletteras med kvantitativa data och trender, regleringsbrev och ekonomi, vilka tillsammans utgör utgångspunkt för strategiska diskussioner om framtida utbildningsutbud, förändringar och dimensionering av utbildningen. Sammanfattning av strategidiskussionerna – resultat och utveckling – sammanställs i en kort rapport som presenteras för styrelsen (se ovan).

Vid strategimötet i mars 2022 beslutades att den sedan länge etablerade dialogformen med höst- och vårdialoger som rektorsfunktionen har med respektive arbetsenhet ska ersättas med tematiserade dialoger med fokus på utbildning och forskning där bland annat hållbar utveckling, riskbedömning, kompetensförsörjning och ekonomi sätts i sin kontext.

Extern periodisk granskning av utbildning

Arbetsätt och plan för extern periodisk granskning av utbildning ingår i det uppdaterade kvalitetssäkringssystemet för utbildning (fastställt 2022-04-26). Högskolan har gjort en riklinje för själva granskningen och fastställt en tidsplan för samtliga utbildningsprogram, som genomgår extern granskning vart sjätte år. Under våren 2022 har högskolan genomfört en pilotomgång, där två utbildningsprogram (specialistsjuksköterskeprogrammet med inriktning psykiatri och dataingenjörsprogrammet) har granskats av externa sakkunniga. Pilotomgången har utvärderats, och processen förbättrats.

Anledningen till att den externa periodiska granskningen inte kommit igång förrän 2022 är den certifiering av AIL på samtliga utbildningsprogram (grund- och avancerad nivå) som styrelsen har beslutat ska genomföras under 2019-2023. Certifieringen har inneburit ett omfattande arbete för programmen, och därmed också lärarna, att utvärdera och utveckla tydliga AIL-inslag i utbildningen. Syftet är att säkerställa att arbetsintegrerat lärande genomsyrar all utbildning. Under 2019-2020 utvecklades bedömningskriterier och vägledning för certifieringen, och 2020 genomfördes en pilotomgång med fyra utbildningsprogram. Därefter har kriterier och vägledning uppdaterats, och arbetet fortgår 2022-2023.

Planen var att utforma den externa periodiska granskningen av kvalitetssäkring i utbildningsprogram på samma sätt som AIL-certifieringen. Då denna nu visat sig innebära mycket stor arbetsinsats för programmen har vi nu valt ett enklare förfaringssätt för den externa periodiska granskningen. I stället för att en omfattande självvärdering görs den periodiska externa granskningen utifrån befintliga underlag (programbeskrivningar, utbildningsplaner, kursvärderingar med mera) och en diskussion med programföreträdare och studenter.

1.5 Lärosätet säkerställer att de resultat och slutsatser som genereras av kvalitetssystemet systematiskt tas tillvara i den strategiska styrningen, kvalitetsarbetet och i utvecklingen av kvalitetssystemet.

BRISTER

I yttrandet framgår att högskolan systematiskt behöver identifiera hur den information som genereras av kvalitetssystemet används och kommuniceras, både internt och speciellt externt. Högskolan tolkar att bedömargruppen dels avser den information som genereras vid uppföljning inom ramen för kvalitetssäkringssystemet för utbildning, och har därmed utvecklat systematiken enligt redogörelse ovan (1.1). Högskolan tolkar också att information från kvalitetssystemet, hur vi leder och styr verksamheten strategiskt, behöver utvecklas.

Bedömargruppen saknar även belegg för om och i så fall hur styrelsen och lärosätets ledning tar tillvara de resultat och slutsatser som kvalitetssystemet genererar i sina beslut om strategisk utveckling av verksamheten. Särskilt efterfrågas styrelsens roll i kvalitetsarbetet.

Vidare anser bedömargruppen att högskolans vision med fördel kan kompletteras med tydliga strategiska mål för själva kvalitetsarbetet, i syfte att inkludera styrelsen i kvalitetsarbetet mer effektivt.

Högskolan inser att kvalitetssystemet, så som det beskrivits i självvärderingen, varit svåröverskådligt och oklart beskrivet. Ett arbete med att förenkla, förbättra och tydliggöra kvalitetssystemet har därför skett och arbetssätt och rutiner har utvecklats.

Visionen har utvecklats och nya mål och strategier har arbetats fram och beslutats. Styrelsen har varit aktiv och särskilt betonat kvalitetsdimensionen. Systematiken i kvalitetssystemet, för att säkerställa strategisk styrning, har utvecklats kontinuerligt och det pågår fortfarande. Resultat och diskussioner från HLG:s strategiska dagar ger input till både styrning och utveckling av delarna (t.ex. strategidagarna) och helheten (kvalitetssystemet).

ÅTGÄRDER

Information som genereras av kvalitetssäkringssystemet för utbildning

I ovanstående avsnitt ”Årlig uppföljning och strategisk styrning av utbildning” beskrivs hur information genereras, analyseras, kommuniceras och används för att följa upp och utveckla utbildningen. Väsentligt är kopplingen till HLG:s strategiska årshjul med årlig uppföljning av utbildning. Det är här ledningen får ett högskoleövergripande fokus på utbildning, och gemensamt kan ta ställning till framtida utbildningsutbud, utveckling och förbättring. Information och uppföljning ligger till grund både för utveckling av program, institutionsspecifika utmaningar och strategisk styrning och dimensionering av all utbildning. Resultaten av den externa utbildningsutvärderingen kommer från och med 2023 vara ytterligare en parameter att ta hänsyn till vid strategiska beslut.

Förutom att programrapporterna följer upp utbildningsinnehåll tar de också upp utvecklingsförslag gällande infrastruktur och stöd. Även dessa sammanställs, och ger högskolans gemensamma förvaltning underlag för utveckling och förbättring. Kvalitetssäkringssystemet för utbildning har sedan lärosätessgranskningen utvecklats och kompletterats med en kommunikationsplan, som tydliggör vilken information som ska spridas till vilka målgrupper, vilken kanal som ska användas, när det ska göras och vem som är ansvarig.

Information som genereras av kvalitetssystemet

Intern och extern kommunikation är varje ledares verktyg för att leda och styra verksamheten. Sedan 2021 pågår ett högskoleövergripande utvecklingsarbete för att stödja och utveckla chefernas ansvar för internkommunikation. En del i detta är ett ledarutvecklingsprogram som startat 2022 och kommer pågå i flera år. Andra delar är att ta fram ett internt kommunikationssystem och mötesplats för erfarenhetsutbyte och kompetensutveckling för chefer i vardagen.

Vidare har högskolan tagit fram en kommunikationsplan för den övergripande verksamhetsledningen. Där klargörs hur information från HLG:s strategidagar ska spridas och till vem, hur information från styrelsen når olika målgrupper samt hur beslut kommuniceras.

Strategisk styrning och styrelsens roll

Sedan 2018 får styrelsen kvalitetsrapporter genom kvalitetschefen och rektor två gånger per år (juni och december). Sedan 2020 medverkar även FUN:s ordförande vid minst ett tillfälle årligen. Rapporteringen består av redogörelse för vilka övergripande kvalitetsaktiviteter som genomförts sedan sist samt vilka aktiviteter som pågår och som är på gång. Exempel på aktiviteter som tagits upp är utveckling av HLG:s strategiska årshjul, arbetet med kvalitetssäkring av verksamhetsprocesser, uppstart av periodisk extern utbildningsutvärdering, resultat och åtgärder kopplat till UKÄ:s utvärderingar av utbildning, lärosätessgranskning av utbildning/forskning samt lärosätetillsyn.

Efter utvärdering av ledningssystemet i januari 2022 beslutades att resultaten av varje strategisk diskussion i HLG:s årshjul ska sammanfattas i en kort rapport, med följande innehåll:

- **Resultat** - kort sammanställning av (de viktigaste) resultaten
- **Analys** - kort sammanställning av analys av (de viktigaste) resultaten
- **Utveckling** - kort beskrivning av de prioriterade utvecklingsområdena
- **Genomförande och uppföljning** - kort beskrivning av hur, när och vem som ansvarar för genomförande och uppföljning av utvecklingsområdena
- **Reflektion över arbetsätt och ingående delar**

Dessa korta rapporter sammanställs efter respektive strategidag med HLG, och redovisas till styrelsen från och med juni 2022 och enligt kommunikationsplan för verksamhetsledning.

Andra strategiska ställningstagande i styrelsen med effekt på kvalitetsutveckling de senaste åren är till exempel beslut om nya mål och strategier för högskolan, initiering av AIL-certifiering, utvecklandet av strategiska partnerskap samt satsning på utveckling av infrastruktur och system så att all utbildning ska kunna ges flexibelt.

1.6 Lärosätet säkerställer att den information som genereras av kvalitetssystemet publiceras och kommuniceras på ett ändamålsenligt sätt med relevanta intressenter och får en spridning inom organisationen.

BRISTER

Bedömaregruppen noterar brister i såväl intern som extern kommunikation av de resultat som kvalitetssystemet genererar. Högskolan rekommenderas att sammanställa och kommunicera information om styrkor och utvecklingsområden i kvalitetssystemet och kvalitetsutvecklingen, samt tydligt visa hur den används i strategisk utveckling av lärosätet. Högskolan Väst håller med om att detta är ett utvecklingsområde, och har utvecklat strukturer för bättre kommunikation.

Vidare konstaterar bedömaregruppen att högskolan inte tillräckligt tydligt har identifierat vilken information om kvalitetsarbetet som centrala intressenter förväntar sig, vilket resulterat i alltför allmänt hållen extern kommunikation. Den behöver således systematiseras och tydligt riktas till centrala intressenter. Bedömaregruppen anser att det är särskilt viktigt att skapa en tydlig incitamentsstruktur för att säkerställa ett engagemang för planerings- och utvecklingsarbetet bland studenter och doktorander.

Bedömaregruppen framhåller även att högskolan med hög prioritet bör skapa riktlinjer för vilken grad av öppenhet högskolan vill ha i fråga om informationsinnehåll i och resultat av kvalitetsarbetet. Ett sätt kunde vara att hantera öppenhet genom att relatera kvalitetsarbetet och kvalitetssäkringen till en systematisk utveckling av lärosätets varumärke.

ÅTGÄRDER

Kommunikation av resultat och åtgärder

Som beskrivits ovan i avsnittet ”Information som genereras av verksamhetssystemet” så har högskolan ett pågående utvecklingsprojekt för att förbättra internkommunikationen. Vidare har en kommunikationsplan tagits fram för den övergripande verksamhetsledningen.

Kommunikationsplanen för verksamhetsledning samt kommunikationsplanerna för uppföljning och resultat som genererats genom kvalitetssäkringssystemen skapar tydlig struktur och systematik för intern och extern kommunikation av resultat och åtgärder. Planerna har gemensamt tagits fram i Kvalitetsrådet, där både linjen, kollegiala nämnder och studentkåren är representerade. Av planerna framgår vilka intressenter som ska ta del av vilken information från kvalitetsarbetet och hur och när den ska kommuniceras. Högskolan har även utvecklat informationen om kvalitetsarbetet på sin externa webbsida, så att den harmoniserar med kommunikationsplanerna.

Incitamentsstruktur för engagemang bland studenter och doktorander

De senaste åren har högskolan utvecklat samarbetet med studentkåren inom flera områden. Ett naturligt forum för dialog och utveckling av kvalitetsfrågor är Kvalitetsrådet, som träffas var tredje till

fjärde vecka. Studentkåren har närvarat med en till två representanter vid varje sådant möte. Kvalitetsrådet har varit drivande i utvecklingen av de brister som uppmärksammas dels i båda lärosätetsgranskningarna (utbildning och pilot forskning), dels i lärosätetsillsynen. Sedan 2019 har bland annat kursvärderingsprocessen (inkl. riktlinjer, ansvar, struktur, systematik och kommunikation) förbättrats, studentinflytandet organiserats och studentrepresentationen setts över. Parallellt med detta har studentkåren utvecklat sitt arbete med att inkludera doktorander och internationella studenter.

Efter genomförd enkät Studentbarometer 2020 konstaterades att svarsfrekvensen var alltför låg (17 %) för att kunna användas som underlag för faktabaserade beslut om utveckling. Tillsammans med studentkåren har därför ett alternativt arbetssätt utvecklats och testats under 2021-2022. Arbetssättet baseras på ett årshjul med tematiserade dialoger mellan studentkårsrepresentanter och representanter från högskolan. Årshjulet startar i juni, med både nya tillträdande och avgående studentkårsrepresentanter för bästa möjliga överlämning. Studentkåren och representanter från högskolan (kvalitetschef är ansvarig för planering och genomförande) utvärderar det gångna årets arbete, kommer med förbättringsförslag, går igenom lista med beredande och beslutande organ (så studentkåren kan besluta vilka organ de önskar ha studentrepresentation och studentinflytande i). Parterna går också igenom en lista över de "beslutstyper" där beslut tas av enskild befattningshavare. I augusti skrivs avtal mellan högskolan och studentkåren om vilka beredande och beslutande organ som studentkåren vill besätta, samt vilka beslut de nöjer sig med att få information om i efterhand. I augusti sätts också planen för innehåll och representation vid dialogerna under kommande verksamhetsår.

Årshjulet 2021/2022:

- Oktober – dialog kring nybörjarenkät, mottagande och inlussning samt information och kommunikation. Närvararande: studentkåren, kvalitetschef, kvalitetssamordnare och representanter från SBIP (Studiestöd, bibliotek och pedagogisk utveckling) samt representant från kommunikationsavdelning.
- December – dialog kring studentklagomål, delaktighet och studentinflytande samt studentinformation kring utbildning. Närvararande: studentkåren, kvalitetschef, kvalitetssamordnare, chef för studieadministration samt representant från kommunikationsavdelning.
- Februari – dialog kring arbets- och studiemiljö, IT-miljö. Närvararande: studentkåren, kvalitetschef, kvalitetssamordnare samt representanter från SBIP och Service & IT.
- Mars – dialog kring studie- och karriärvägledning, stöd för att klara studierna på utsatt tid (t.ex. SI-pass, Språkvingen, Mattejouren), bibliotek och bibliotekstjänster. Närvararande: studentkåren, kvalitetschef, kvalitetssamordnare samt representanter från SBIP.
- April – dialog kring studenthälsa, lika behandling/lika villkor (rättssäkerhet och trygghet), stöd till studenter med funktionsnedsättning. Närvararande: studentkåren, kvalitetschef, kvalitetssamordnare samt representanter från SBIP, HR samt Akademi- och ledningsstöd.

Utvärdering av det första året med nya årshjulet visar att både högskolans representanter och studentkåren är nöjda och att det bidragit till utvecklat och förbättrat samarbete och engagemang. Studentkåren har utvecklat nya dialog- och mötesformer med studenterna för att ha med input till mötena. Eftersom arbetssättet varit framgångsrikt kommer det att utvecklas och bli en del av uppföljnings- och utvärderingskulturen. Det finns redan utvecklingsförslag som ska genomföras under kommande verksamhetsår.

Bedömningsområde: Jämställdhet

Redovisa analys av bristerna i kvalitetssäkringsarbetet i relation till bedömningsområdet och redovisa åtgärder vidtagna för att avhjälpa bristerna. Analysera och redogör endast för åtgärder som relaterar till relevanta bedömningsgrunder. Tydliggör vad som är nytt i relation till tidigare självvärdering och vilka konkreta förändringar som har genomförts.

Bedömningsområdet Jämställdhet innehåller följande bedömningsgrund:

4.1 Lärosätet säkerställer, genom rutiner och processer, ett systematiskt arbete med att beakta jämställdhet i utbildningarnas innehåll, utformning och genomförande.

Lärosätets redovisning

4.1 Lärosätets säkerställer, genom rutiner och processer, ett systematiskt arbete med att beakta jämställdhet i utbildningarnas innehåll, utformning och genomförande.

BRISTER

Bedömargruppen identifierade att det fanns skillnader mellan de fyra institutionernas ambitions- och kunskapsnivå för att säkerställa jämställdhet i utbildningarna, och rekommenderade högskolan att utveckla strategier för kunskapsöverföring, i syfte att överbrygga dessa skillnader.

Högskolan anser dock inte att skillnaderna inom lärosätet nödvändigtvis är ett problem i sig. Inom vissa utbildningar finns tydliga och skarpa nationella mål kopplade till jämställdhet, exempelvis för forskolläroexamen och yrkesläroexamen. Inom andra, exempelvis för sjuksköterskeexamen och specialistsjuksköterskeexamen, finns indirekta nationella mål medan det helt saknas mål för generella examina och exempelvis högskoleingenjörsexamen. Inte desto mindre anser högskolan att jämställdhet är ett viktigt och prioriterat område att utveckla, och bedriver ett kontinuerligt arbete för det.

Ett annat område där bedömargruppen föreslog förbättring var uppföljning av jämställdhet i utbildningarna, för att möjliggöra utvärdering. Under 2018 införde högskolan årliga programrapporter för att följa upp och förbättra programmets ledning, förutsättningar, genomförande och innehåll. Rapporternas innehåll (mall) och utförande (process) utvärderas och förbättras årligen. Jämställdhetsaspekten har funnits med i processen sedan 2020.

Slutligen påpekade bedömargruppen att högskolan måste säkerställa att studenter och doktorander har kännedom om vart de kan vända sig om de blir utsatta för eller får kännedom om diskriminering eller kränkande särbehandling. Detta område har haft stor fokus de senaste åren och flera åtgärder har vidtagits.

ÅTGÄRDER

Kunskapsöverföring mellan institutioner

För högskolan har hållbar utveckling, med jämställdhet och lika villkor som del av den sociala dimensionen, hög prioritet och ska genomsyra hela verksamheten. För att ytterligare förtydliga den strategiska vikten beslutade högskolestyrelsen i slutet av 2021 att lägga till hållbarhet i högskolans vision, som nu lyder: *”För en mer hållbar värld är vi en aktiv samhällsaktör som tillsammans med omvärlden skapar kunskap och gör den tillgänglig för fler”*.

Sedan lärosätesgranskningen gjordes har flera olika åtgärder genomförts med fokus på hållbarhet. En ny strategi för hållbar utveckling 2021-2023 beslutades 2020. I denna ingår särskilda målområden och avsnitt för arbetet med jämställdhet (med jämställdhetsintegrering som metod) och lika villkor. Högskolepedagogisk verksamhet har flyttats i organisationen, för att samla stödet till utbildning i samma arbetsenhet (Studiestöd, bibliotek och pedagogisk utbildning, SBIP). För stöd att integrera perspektiven i utbildningarna finns nu en högskolepedagogisk kurs med inriktning på social hållbarhet inklusive jämställdhetskompetens, vilken blir ett komplement till den kurs i normkritik som erbjudits flera år. Under 2023 initieras ett särskilt stöd för att ge programansvariga verktyg att integrera jämställdhet i utbildningar med koppling till aktuell utbildning och kommande yrkesroll.

För att höja alla medarbetares kompetens inom hållbar utveckling finns även en kurs för icke undervisande personal. För att samla och utveckla kompetens samt erbjuda ett högskoleövergripande stöd för integrering av de aktuella perspektiven i utbildningarna inrättades Centrum för hållbarhet 2021.

Utbyte och kunskapsöverföring mellan arbetsenheterna sker sedan flera år bland annat genom den högskoleövergripande ”Samordningsgruppen för lika villkor”, vilket högskolan påpekade redan vid delningen av bedömrapporten 2020. Samordningsgruppen består av representanter från linjen, kollegiala nämnder, studentkår och fackliga organisationer, och varje möte innehåller tematiska workshoppar i syfte att utveckla bland annat lika villkors- och jämställdhetsperspektivet i utbildnings- och forskningsprocesserna. Sedan 2020 har Samordningsgruppen för lika villkor ersatts av Hållbarhetsrådet, en plattform för erfarenhetsutbyte och stöd till strategisk styrning av hela hållbarhetsarbetet.

Enligt högskolans strategi för hållbar utveckling har alla institutioner i uppdrag att jobba med jämställdhetsintegrering och lika villkorsarbete, där med jämställdhet i utbildningarna är ett fokusområde. Hur arbetet fortskrider följs upp det i den årliga hållbarhetsrapporteringen, samt i varje programrapport.

I juni 2022 genomfördes en halvdagsworkshop om ”Att förebygga genusbaserad utsatthet och sexuella trakasserier inom akademien”. Inbjudan var riktad till alla chefer, till fackliga representanter, Studentkåren och hållbarhetsrådet och fler än 50 medarbetare från samtliga arbetsenheter närvarade och diskuterade konkreta utvecklingsförslag.

Uppföljning av jämställdhet i utbildning

Den årliga uppföljningen av utbildning på alla nivåer (vartannat år på forskarnivå) med rapporter fungerar utmärkt. Genomförda åtgärder rapporteras och nya åtgärder föreslås, planeras och dokumenteras i samma process. Sedan 2020 ingår jämställdhet som en dimension. Utbildningarna ska

”identifiera styrkor och förbättringsområden kring integrering av hållbar utveckling i utbildningen” samt ange om utbildningen innehåller lärandemål inom ekologisk hållbarhet, ekonomisk hållbarhet samt social hållbarhet, inklusive jämställdhet och likvärdiga förutsättningar för studenterna att genomföra utbildningen. Det finns också ett fritextfält där utbildningarna kommenterar, förklarar och/eller analyserar sina svar och föreslår utvecklingsåtgärder.

Uppföljning visar att medvetenheten och kunskapen har ökat inom kollegiet och att åtgärder planeras och genomförs. Fortfarande finns stora skillnader mellan olika utbildningar, men lägstanivån har höjts betydligt sedan hållbarhetsdimensionerna började följas upp.

Jämställdhet i utbildningen är också med i de periodiska externa granskningarna som initieras och testas våren 2022.

Uppföljning av jämställdhetsarbetet på högskolegemensam nivå baseras i stort på enkäter och dialog i kollegiet (nämnderna). Programenkäten (riktad till programstudenter på sista terminen) genomförs systematiskt och tas om hand av programråden (underlag till programrapporterna). Institutionerna kompletterar kvalitativa data med årliga program- och avhopsanalyser på institutionsnivå.

Efter senaste studentbarometerenkäten (2020) beslutades att utveckla andra sätt att samla in information om studenternas upplevelse kring stöd, infrastruktur och studiemiljö (inklusive jämställdhet och lika villkor). Sedan 2021 provas därför ett dialogbaserat arbetssätt där kvalitetschef och studentkår har upprättat ett årshjul med återkommande dialoger tematiserade kring olika frågor, dit verksamhetsansvariga bjuds in för dialog och utveckling. Se avsnitt 1.6 ovan.

Arbete för att motverka diskriminering och kränkande särbehandling

Under 2020 inrättades en tjänst som studentombud vilken är placerad på studentkåren och som högskolan finansierar. Till studentombudet kan studenterna (inklusive doktorander) vända sig i såväl frågor rörande sin utbildning men även om stöd eller frågor vid upplevelse av diskriminering eller kränkande särbehandling.

En viktig förutsättning för att motverka diskriminering och kränkande särbehandling är att fokusera frågorna och öka medvetenheten och kompetensen hos medarbetarna.

Varje år bjuds forskarstuderande in till utbildningspass (på svenska och engelska) om jämställdhet, lika villkor, diskriminering och kränkande särbehandling. Läsåret 2020/2021 genomfördes tre sådana tillfällen, varav ett på engelska. Forskarstuderande erbjuds även en workshopserie (tre tillfällen, tre timmar vardera) inom Normkritiskt förhållningssätt. Handledare för forskarstuderande erbjuds också utbildningspass om jämställdhet, lika villkor, diskriminering och kränkande särbehandling. Sedan 2020 inkluderas normmedvetenhet i forskningsledarutbildningen som ges i samarbete med några andra lärosäten.

Särskilt fokus har lagts på att utbilda och engagera chefer, kollegiala nämnder och forskningsledare, som har särskilt ansvar för att motverka diskriminering och kränkande särbehandling. Främst har det handlat om att synliggöra processer för resursfördelning och jämställda möjligheter för medarbetare

och inom forskningen (bl.a. eftersom doktorandbarometern indikerade att det fanns problemområden att åtgärda). En workshopserie kring jämställdhet i forskningen har genomförts (se ovan) samt två internfinansierade forskningsprojekt kring jämställdhet kopplat till resurs- och arbetsdelning.

Information om lagstiftning och högskolans ansvar gällande diskriminering, trakasserier och kränkande särbehandling ingår i chefsutbildning och introduktionsutbildning av nya medarbetare samt finns på högskolans webb tillgängligt för både medarbetare och studenter (vilket åtgärdades omgående efter bedömarens besök). Där finns också förklaringar och information kring diskrimineringsgrunder och skillnad mellan diskriminering och kränkande särbehandling. Vidare finns rutiner och information om hur anmälan går till, samt en verktygslåda för arbetet med aktiva åtgärder. Kompetensutvecklingsinsatser kommer fortsatt erbjudas till olika grupper (doktorander, handledare och chefer) två gånger årligen.

Under 2021 och 2022 har flera olika undersökningar genomförts kring dessa frågor. Resultaten kommer utgöra underlag för fortsatta insatser och prioriteringar i högskolans hållbarhets- och arbetsmiljöarbete, med fokus på förebyggande arbete. Undersökningar som genomförts:

- Nationell prevalens-/enkätstudie om sexuella trakasserier och genusbaserad utsatthet i högskolesektorn (2021). Högskolan deltog i en nationell enkätstudie initierad av Karolinska institutet, Malmö universitet och Kungliga tekniska högskolan.
- ARK – Arbetsmiljö och klimatundersökning (2021). Högskolans återkommande arbetsmiljöundersökning.
- Lika villkors-enkät (2021). Högskolan initierade hösten 2021 en intern årligt återkommande enkät kring diskrimineringsgrunderna för medarbetarna som komplement till ARK men med fördjupat fokus på diskriminering och diskrimineringsgrunderna.
- UniSAFE (2022). Högskolan deltar, som ett av tre svenska lärosäten i ett EU-finansierat forskningsprojekt (med totalt drygt 40 lärosäten) vars syfte att samla in data för att motverka och eliminera könsbaserat våld. Enkäten vänder sig till alla studenter och medarbetare och högskolan deltar även i fördjupningsstudie genom intervjuer och fokusgrupper.

Resultatet från dessa studier var, tillsammans med annan fakta, underlag till strategiska diskussionen inom hållbarhet och ligger till grund för fortsatta prioriteringar och utveckling av hållbarhetsplanen.